

INSTRUCȚIUNI nr. 9 din 1 februarie 2013

privind efectuarea analizelor de risc la securitatea fizică a unităților ce fac obiectul Legii nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor

CAP. I

Dispoziții generale

ART. 1

(1) Prezentele instrucțiuni stabilesc metodologia de efectuare a analizelor de risc la securitatea fizică pentru unitățile ce fac obiectul Legii nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor, cu modificările și completările ulterioare, denumite în continuare unități, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească persoanele care desfășoară astfel de activități.

(2) Analiza de risc la securitatea fizică constituie fundamentul adoptării măsurilor de securitate a obiectivelor, bunurilor și valorilor prevăzute de lege, transpuse în planul de pază și proiectul sistemului de alarmare.

(3) În elaborarea analizelor de risc la securitatea fizică se ține cont și de prevederile standardelor naționale sau europene privind managementul și tehnicile de evaluare a riscului.

(4) Prezentele instrucțiuni nu se aplică pentru adoptarea măsurilor de securitate necesare efectuării transporturilor de bunuri și/sau valori.

(5) Prevederile prezentelor instrucțiuni nu se aplică activităților privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și persoanelor, precum și a transporturilor cu caracter special aparținând structurilor și instituțiilor din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și siguranță națională, care se asigură în conformitate cu reglementările stabilite în cadrul acestora.

ART. 2

(1) Prezentele instrucțiuni se aplică de către:

a) conducătorii unităților, pentru adoptarea măsurilor de asigurare a securității obiectivelor proprii;

b) specialiști și experți, în procedura de elaborare a analizelor de risc pentru faza de funcționare a obiectivelor, precum și în faza de proiectare;

c) inspectoratele de poliție județene/Direcția Generală de Poliție a Municipiului București, pentru calcularea și furnizarea coeficienților de criminalitate specifică la nivel de zonă și pentru verificarea respectării dispozițiilor prezentelor instrucțiuni;

d) Inspectoratul General al Poliției Române, denumit în continuare I.G.P.R., pentru calcularea și furnizarea coeficienților de criminalitate specifică la nivel de județ, evaluarea specialiștilor care efectuează analizele de risc și pentru înființarea și actualizarea Registrului Național al Evaluărilor de Risc la Securitate Fizică, denumit în continuare RNERSF.

(2) Analiza de risc pentru obiectivele a căror pază și protecție se asigură cu efective de jandarmi, inclusiv cea necesară configurării sistemelor de protecție mecanofizice și de alarmare împotriva efracției, se întocmește potrivit reglementărilor specifice acestei forme de

pază.

ART. 3

În înțelesul prezentelor instrucțiuni, următorii termeni se definesc după cum urmează:

a) securitate fizică - starea de fapt în care riscul determinat de factorii de amenințare și vulnerabilitățile care pot pune în pericol viața, integritatea corporală sau libertatea persoanei ori pot aduce prejudicii valorilor deținute de unități se situează la un nivel acceptabil;

b) amenințare - factor intern sau extern ce are capacitatea de a exploata vulnerabilitatea unei unități prin acte sau fapte ce creează dezechilibre ori instabilități și generează stări de pericol asupra vieții, integrității corporale sau libertății persoanelor ori valorilor deținute;

c) vulnerabilitate - caracteristică de ordin fizic-arhitectural și operațional a unei entități, prin care aceasta este expusă distrugerii, agresiunii ori disfuncționalității în fața unei amenințări;

d) analiza de risc la securitatea fizică - activitate desfășurată pentru a identifica amenințările și vulnerabilitățile care pot pune în pericol viața, integritatea corporală sau libertatea persoanei ori care pot aduce prejudicii valorilor deținute de unități, în scopul determinării impactului și evaluării riscurilor de securitate și în baza căreia se stabilesc măsurile necesare pentru limitarea sau eliminarea acestora;

e) incident de securitate - eveniment produs, având o evoluție necontrolată, care generează consecințe nedorite asupra persoanelor și/sau valorilor și/sau activităților în cadrul unei unități și care necesită o acțiune imediată pentru restabilirea situației anterioare;

f) măsură de securitate - componenta de bază a unei soluții de securitate, corespunzătoare uneia sau mai multor amenințări și vulnerabilități identificate conform analizei de risc și care are ca scop reducerea riscurilor asociate;

g) mecanisme de securitate - soluții care cuprind mai multe măsuri de securitate, care funcționează conform unor scenarii predefinite, pentru securizarea unuia sau mai multor obiective, atunci când sunt amplasate în același perimetru;

h) sistem de securitate - ansamblu integrat de măsuri organizatorice, tehnice și procedurale care are ca scop obținerea securității fizice pentru o organizație sau un obiectiv;

i) parametri interni și externi care generează și/sau modifică riscurile la securitatea fizică a unității - contextul, care poate cuprinde, dar nu se limitează la:

1. mediul cultural, social, politic, de reglementare, financiar, tehnologic, economic, natural și concurențial, la nivel internațional, național, regional sau local;
2. factorii-cheie și tendințele cu impact asupra obiectivelor organizației;
3. relațiile cu părțile interesate, percepțiile și valorile acestora.

CAP. II

Analiza de risc la securitate fizică

ART. 4

(1) Analiza de risc la securitatea fizică, denumită în continuare analiza de risc, se materializează prin documentația întocmită în cadrul procesului standardizat de management al riscului, prin care se determină, în mod dinamic, măsurile necesare și aplicabile pentru

încadrarea riscurilor de securitate la niveluri acceptabile.

(2) Documentația prevăzută la alin. (1) se înregistrează la unitatea beneficiară după asumarea de către conducătorul acesteia, urmând ca în termen de 60 de zile să se realizeze implementarea măsurilor stabilite.

(3) Procesul de efectuare a analizei de risc începe după semnarea contractului de prestări de servicii dintre beneficiar și prestator, cu excepția cazurilor de realizare prin structuri de specialitate proprii în regim intern.

(4) Analiza de risc se efectuează înaintea instituirii măsurilor de securitate și se revizuieste în una dintre următoarele situații:

- a) cel puțin o dată la 3 ani, pentru corelarea cu dinamica parametrilor interni și externi care generează și/sau modifică riscurile la securitatea fizică a unității;
- b) în cel mult 60 de zile de la producerea unui incident de securitate la unitatea respectivă;
- c) în cel mult 30 de zile de la modificarea caracteristicilor arhitecturale, funcționale sau a obiectului de activitate al unității.

ART. 5

Efectuarea analizei de risc implică parcurgerea următoarelor etape:

- a) definirea parametrilor interni și externi care generează și/sau modifică riscurile la securitatea fizică a unității;
- b) stabilirea metodei și a instrumentelor de lucru;
- c) identificarea tuturor riscurilor la securitatea fizică, a zonelor de impact, a evenimentelor și cauzelor riscului, precum și a potențialelor consecințe;
- d) analizarea riscurilor la securitatea fizică;
- e) estimarea riscurilor unității beneficiare;
- f) întocmirea Raportului de evaluare și tratare a riscurilor la securitatea fizică.

ART. 6

Amenințările la adresa securității fizice a unităților, care pun în pericol viața, integritatea corporală sau libertatea persoanelor, sunt tratate cu prioritate, indiferent de importanța bunurilor sau a valorilor ce pot fi afectate la producerea unui incident de securitate.

ART. 7

(1) Documentația privind analiza de risc cuprinde:

- a) Raportul de evaluare și tratare a riscurilor la securitatea fizică;
- b) grila de evaluare, specifică obiectului de activitate;
- c) documentele-suport.

(2) Raportul de evaluare și tratare a riscurilor la securitatea fizică cuprinde:

- a) nominalizarea unității, obiectul de activitate al acesteia și scopul evaluării;
- b) amplasarea geografică a unității, vecinătăți, căi de acces, alți factori externi cu impact asupra activității unității;
- c) cadrul organizațional intern, politici și responsabilități privind securitatea fizică a unității beneficiare;
- d) sursele de risc la securitatea fizică, zonele de impact, evenimentele produse și cauzele

riscurilor identificate pentru unitatea evaluată, precum și potențialele consecințe asupra persoanelor și activității;

e) analizarea riscurilor identificate;

f) estimarea riscurilor la securitatea fizică;

g) stabilirea cerințelor, măsurilor și mecanismelor de securitate pentru sistemul ce urmează a fi implementat, de ordin structural, tehnic, tehnologic și operațional;

h) estimarea costurilor de securitate, în funcție de măsurile de securitate propuse și nivelul de risc asumat;

i) concluziile raportului, în care se propun una sau mai multe opțiuni de tratare a riscurilor în vederea încadrării în domeniul acceptabil al riscului de securitate fizică, menționând concret dimensionarea dispozitivului de pază, zonele sau punctele controlate prin mijloace electronice de supraveghere video, efracție, control acces și alarmare, elementele de protecție mecanofizică, precum și alte măsuri.

(3) Grila de evaluare specifică obiectului de activitate al unității beneficiare se completează pentru situația în care riscul a fost tratat, iar nivelul acestuia se încadrează în domeniul riscului acceptabil.

(4) Raportul de evaluare și tratare a riscurilor la securitatea fizică și grila de evaluare se semnează de către evaluator.

(5) În categoria documentelor-suport intră: chestionare, declarații, alte documente specifice, date obținute și folosite în procedura de evaluare.

CAP. III

Abilitarea personalului de evaluare

ART. 8

(1) Analizele de risc se efectuează de experți înscrși în RNERSF.

(2) Expertul în evaluare trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a) este cetățean român sau deține cetățenia unuia dintre statele membre ale Uniunii Europene ori ale Spațiului Economic European;

b) deține competențe profesionale atestate pentru ocupația de evaluator de risc la securitatea fizică;

c) nu are antecedente penale pentru infracțiuni săvârșite cu intenție.

(3) Pentru înscrierea în RNERSF solicitantul trebuie să depună la I.G.P.R. - Direcția de ordine publică o cerere însoțită de dosarul cu documentele care fac dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (2).

(4) În urma analizei dosarului, solicitantul care îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (3) este înscris în RNERSF în calitate de expert în evaluarea riscului la securitatea fizică.

ART. 9

(1) Până la adoptarea standardului ocupațional pentru ocupația de evaluator de risc la securitatea fizică, analizele de risc pot fi elaborate de specialiști cu o vechime în domeniul evaluării riscului la securitatea fizică mai mare de 5 ani, înscrși în RNERSF.

(2) Specialistul prevăzut la alin. (1) trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele

condiții:

- a) este cetățean român sau deține cetățenia unuia dintre statele membre ale Uniunii Europene ori ale Spațiului Economic European;
- b) nu are antecedente penale pentru infracțiuni săvârșite cu intenție;
- c) face dovada experienței de minimum 5 ani în desfășurarea activităților de organizare, planificare sau executare a măsurilor de securitate, în formele prevăzute de lege;
- d) este absolvent de studii superioare cu diplomă de licență sau echivalentă;
- e) a fost declarat admis la interviul susținut în fața unei comisii de specialitate constituite prin dispoziție a inspectorului general al Poliției Române.

(3) Pentru înscrierea în RNERSF, persoanele prevăzute la alin. (1) trebuie să depună la I.G.P.R. - Direcția de ordine publică, cu 30 de zile înainte de susținerea interviului prevăzut la alin. (2) lit. e), o cerere însoțită de dosarul cu documentele care fac dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (2) lit. a)-d).

(4) În urma susținerii interviului, solicitanții sunt declarați admiși sau respinși.

(5) Modul de organizare și desfășurare a interviurilor se stabilește prin dispoziție a inspectorului general al Poliției Române.

(6) În comisiile de susținere a interviurilor și de verificare a contestațiilor pot fi cooptați și experți din cadrul asociațiilor profesionale de profil.

ART. 10

(1) Formarea profesională, precum și evaluarea competențelor pentru ocupația de evaluator de risc la securitatea fizică se realizează pe baza standardului profesional corespunzător acestei ocupații.

(2) Furnizorii de formare profesională care doresc să desfășoare programe de formare pentru ocupația de evaluator de risc la securitate fizică trebuie să respecte programa-cadru, elaborată pe baza standardului ocupațional, avizată de I.G.P.R. și aprobată de Autoritatea Națională pentru Calificări.

ART. 11

(1) Persoanele înscrise în RNERSF au obligația de a ține un registru de evidență cronologică cu analizele de risc elaborate pentru unități, care se păstrează minimum 2 ani după ultima completare.

(2) Anterior elaborării analizei de risc, persoanele care prestează această activitate au obligația de a semna un angajament de confidențialitate cu beneficiarul.

(3) Atribuțiile de îndrumare și control privind respectarea prezentelor instrucțiuni revin ofițerilor de poliție din structurile de ordine publică ale Poliției Române.

(4) Persoanele prevăzute la alin. (1) au obligația de a notifica I.G.P.R. schimbarea angajatorului sau a datelor de contact.

ART. 12

(1) Utilizarea în procesul de efectuare a analizei de risc a unor date nereale sau incorecte, precum și omisiunea consemnării unor vulnerabilități ori amenințări atrag anularea analizei de risc.

(2) Constatările efectuate de către personalul abilitat al Poliției Române privind săvârșirea faptelor prevăzute la alin. (1) de către evaluatori se înscriu într-un raport motivat, care se transmite Direcției de ordine publică din I.G.P.R., pentru evidențiere în RNERSF.

(3) Evidențierea analizelor de risc anulate în RNERSF se notifică emitentului analizei, beneficiarului și, la cerere, altor părți interesate.

(4) Radierea din RNERSF a celor înscriși se face la cerere ori când nu mai sunt îndeplinite condițiile de înscriere.

ART. 13

Prestatorii nu pot efectua analize de risc la securitatea fizică pentru unitățile cu care ei sau angajatorii lor au în derulare contracte pentru asigurarea serviciilor de pază a obiectivelor, bunurilor și valorilor, serviciilor de proiectare, instalare, modificare sau întreținere a componentelor ori sistemelor de alarmare împotriva efracției.

CAP. IV

Grila de evaluare

ART. 14

(1) Pentru categoriile de unități care au definite cerințe minimale în Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 333/2003 privind paza obiectivelor, bunurilor, valorilor și protecția persoanelor, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 301/2012, cu excepția infrastructurilor critice, evaluarea și cuantificarea gradului de risc asociat unității se fac prin determinarea unei valori numerice atașate obiectivului evaluat, sens în care se utilizează grila corespunzătoare obiectului de activitate, dintre cele prevăzute în anexele nr. 1-11.

(2) În cazul unităților pentru care nu au fost definite cerințe minimale specifice, analizele de risc la securitatea fizică se elaborează similar, prin aplicarea grilei generale prevăzute în anexa nr. 12.

(3) Aplicațiile informatice cu grilele de evaluare pe categorii de obiective se publică în format electronic pe pagina web a I.G.P.R.

ART. 15

(1) Pentru evaluarea nivelului de securitate fizică a unei unități se stabilesc două domenii ale riscului de securitate fizică, respectiv riscul de securitate acceptabil, asociat riscurilor de securitate cu valori estimate sub pragul critic de 60%, și riscul inacceptabil, asociat valorilor estimate peste pragul critic.

(2) Se consideră că sunt îndeplinite cerințele legale de securitate fizică pentru o unitate atunci când riscul evaluat se încadrează în domeniul riscului de securitate acceptabil.

ART. 16

Grila de evaluare a nivelului de securitate cuprinde 4 categorii de criterii de analiză:

a) criterii specifice obiectivului, prin care se evaluează elemente de amplasare zonală și locală, cu o pondere de 25%;

b) criterii de securitate, prin care se evaluează măsurile de securitate implementate sau care urmează a fi implementate, cu o pondere de 65%;

c) criterii funcționale, prin care se evaluează elementele privitoare la desfășurarea

activității unității evaluate, cu o pondere de 10%;

d) alte criterii, nenominalizate în grilă, prin care se asigură evaluarea altor elemente cu impact asupra riscurilor de securitate, identificate sau propuse de evaluator, grupate în categorii cu impact de creștere, respectiv diminuare a riscurilor.

ART. 17

(1) Completarea grilei se face prin selectarea unei opțiuni din coloana "Variabile", pentru fiecare element de evaluare, și introducerea de date în tabelul cu informațiile aferente altor criterii, conform situației preconizate.

(2) Este interzisă modificarea, completarea sau ștergerea celulelor sau câmpurilor din grila de evaluare, exceptând operațiile prevăzute la alin. (1).

(3) Prin completarea grilei de evaluare se obține valoarea de la rubrica "Punctaj total" din coloana "Punctaj ponderat", care reprezintă valoarea asociată gradului de risc determinat. Punctajul total este calculat de aplicație prin însumarea valorilor ponderate prevăzute la rubricile: criterii specifice obiectivului, criterii de securitate, criterii funcționale și alte criterii, aflate pe coloana "Punctaj ponderat".

(4) Valorile superioare ale punctajului total indică un nivel ridicat de risc de producere a unor evenimente de securitate fizică.

(5) Valoarea ponderată pentru fiecare element evaluat este furnizată de aplicație prin aplicarea unui coeficient procentual din valoarea maximă asociată elementului din coloana "Punctaj asociat", ponderea rezultând din alegerea unei variante din cele prevăzute la coloana "Variabile", în funcție de situația analizată.

ART. 18

(1) La completarea grilelor de evaluare se ține cont de obligativitatea îndeplinirii cerințelor minimale de securitate, generale și specifice, consemnate în grile în coloana "Elemente de evaluare", pentru care se asociază opțiunea corespunzătoare punctajului minim în vederea continuării și finalizării evaluării.

(2) Evaluarea celorlalte criterii de securitate se face prin asocierea opțiunii corespunzătoare situației real constatate în obiectiv.

ART. 19

(1) Pentru stabilirea nivelului amenințărilor se asociază coeficienții de criminalitate specifică, calculați la nivel de județ și de zonă pe baza datelor statistice înregistrate de structurile de cazier și evidență operativă din I.G.P.R., Direcția Generală de Poliție a Municipiului București și inspectoratele de poliție județene, privind infracțiunile sesizate de tâlhărie și furturi din societăți comerciale, înregistrate în anul precedent.

(2) Coeficienții prevăzuți la alin. (1) se calculează pentru un an calendaristic prin însumarea valorilor regăsite la rubrica volumul criminalității specifice faptelor de tâlhărie (total) și furt din societăți comerciale, calculându-se inclusiv media națională, respectiv județeană.

(3) Coeficienții de criminalitate specifică la nivel de zonă se calculează pentru fiecare sector, municipiu, oraș și comună.

(4) Valorile rezultate se publică anual, prin grija Direcției de ordine publică din cadrul I.G.P.R., respectiv a unităților teritoriale de poliție, până la finalul lunii ianuarie a anului în curs, pe paginile web ale I.G.P.R., Direcției Generale de Poliție a Municipiului București și inspectoratelor de poliție județene.

(5) Pentru determinarea gradului de risc se iau în calcul ca vulnerabilități doar coeficienții de accesibilitate, vecinătate și caracteristici locale exterioare.

ART. 20

Coeficienții de criminalitate specifică se clasifică în următoarele domenii:

- a) rată de criminalitate ridicată pentru județele/zonele cu coeficienți peste media națională/județeană;
- b) rată de criminalitate medie pentru județele/zonele cu coeficienți cu valori între 75% și 100% din media națională/județeană;
- c) rată de criminalitate scăzută pentru județele/zonele cu coeficienți cu valori sub 75% din media națională/județeană.

ART. 21

(1) Elementul "accesibilitate" se evaluează prin inspecția amplasamentului din imediata apropiere a obiectivului, în scopul identificării tuturor căilor de acces care fac posibilă părăsirea rapidă a zonei.

(2) Se consideră că există posibilitatea de disimulare/fugă rapidă din zona obiectivului dacă pe o rază de 10 m față de intrare se află căi de acces care fac posibilă părăsirea zonei în cel puțin 3 direcții diferite de deplasare (ganguri, pasaje, pasarele etc.).

(3) Posibilitatea de disimulare/fugă medie se consideră în cazul obiectivelor pentru care pe o rază de 25 m de la intrare sunt identificate căi de acces care fac posibilă părăsirea zonei în cel puțin 3 direcții diferite de deplasare.

(4) În celelalte cazuri se consideră că posibilitatea de disimulare/fugă este greoaie.

ART. 22

(1) Din punctul de vedere al vecinătăților, evaluarea se face prin identificarea unităților din apropierea obiectivului și verificarea existenței, tipului și a programului de funcționare a dispozitivelor de pază ale acestora.

(2) Punctajul pentru vecinătăți se determină prin alegerea opțiunii relevante identificate în cauză, analizând unitățile existente pe o rază de 25 m față de cea evaluată.

(3) Unitatea evaluată care nu are amplasate alte obiective pe o rază de 50 m se consideră izolată din punctul de vedere al vecinătății.

ART. 23

(1) Măsurile de securitate cuprind atât elemente de tip condiție, cât și elemente neimpuse prin cerințele minimale, dar care trebuie în mod obligatoriu analizate.

(2) Elementele neimpuse vor fi evaluate conform situației reale pentru obiectivele în funcțiune sau conform scenariului de funcționare, pentru încadrarea în zona nivelului de risc acceptat, inferior pragului critic.

ART. 24

Pentru obiectivele noi, elementele neimpuse vor fi propuse de evaluator pentru acoperirea necesităților de securitate fizică, conducătorul unității având obligația de a le materializa prin realizarea amenajărilor de protecție mecanofizică, instalarea de sisteme de securitate, achiziționarea unor servicii de securitate sau alte măsuri stabilite pentru acoperirea necesităților de securitate.

ART. 25

Pentru obiectivele preexistente, evaluarea și cuantificarea factorilor din grilă se fac prin aprecierea locală a stării de fapt și prin consultarea contractelor de servicii de pază, transport de valori, monitorizare, instalare și mentenanță a sistemelor de alarmare, a documentelor de procurare, certificare, punere în funcție și prin verificări funcționale ale echipamentelor electronice și dotărilor de protecție mecanofizică.

ART. 26

(1) Elementele asociate criteriului privind specificul funcțional se evaluează prin interviuri, completarea de chestionare de către conducătorul unității evaluate și, după caz, de către conducătorii/personalul celor din vecinătate, iar prin interpretarea datelor se asociază opțiunile corespunzătoare situațiilor constatate.

(2) În cazul imposibilității culegerii de date prin completare de chestionare se asociază opțiunea corespunzătoare punctajului maxim pentru elementele neevaluate.

ART. 27

(1) În zona rezervată pentru "Detalii alte criterii", evaluatorul poate cuantifica elemente nedefinite în grilă, cu impact de creștere sau diminuare a riscurilor de securitate fizică.

(2) Pentru fiecare categorie, evaluatorul înscrie în zona de detaliere toate elementele identificate sau propuse, acordând de la 1 la 5 puncte/element.

(3) Pentru fiecare categorie se selectează opțiunea corespunzătoare din coloana "Variabile" în funcție de suma punctajelor obținute în zona de "Detalii alte criterii".

ART. 28

În situația unității care desfășoară activități diferite în aceeași incintă sau în același spațiu, în cadrul analizei de risc se completează grile de evaluare pentru fiecare obiect de activitate, fiind obligatorie încadrarea în gradul de risc acceptabil pentru fiecare activitate.

CAP. V

Dispoziții finale

ART. 29

(1) I.G.P.R. și structurile teritoriale din subordine vor duce la îndeplinire prevederile prezentelor instrucțiuni, conform competențelor și atribuțiilor specifice.

(2) Activitatea de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul evaluării de risc la securitatea fizică, precum și cea de înregistrare în RNERSF se desfășoară cu respectarea strictă a reglementărilor incidente din acest domeniu.

ART. 30

Prezentele instrucțiuni se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ART. 31

Anexele nr. 1-12*) fac parte integrantă din prezentele instrucțiuni.

*) Anexele nr. 1-12 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome "Monitorul Oficial", București, șos. Panduri nr. 1.

Ministrul afacerilor interne,

Radu Stroe

București, 1 februarie 2013.

Nr. 9.